

УДК 338

Ващенко А.А., здобувач спеціальності 073 Менеджмент

Науковий керівник: Трифонова О.В., д.е.н., професор кафедри менеджменту

(Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», м. Дніпро, Україна)

ВПЛИВ ПЛАНУВАННЯ НА ЕФЕКТИВНЕ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

В сучасних реаліях ринкової економіки підприємства змушені планувати свою господарську діяльність. Планування дає змогу прийняття правильних рішень з можливістю врахування внутрішніх та зовнішніх факторів, що сприяє забезпеченню ефективної діяльності в умовах конкуренції. Ефективна діяльність підприємства полягає в отриманні прибутку та в збільшенні величини власного капіталу.

«Планування діяльності підприємства – це системний процес управління підприємством, процес передбачення майбутнього, розробки та обґрунтування цілей та завдань, визначення найкращих методів і способів їх досягнення, з метою отримання оптимальних результатів та задоволення інтересів усіх зацікавлених сторін» [1, с. 91].

На думку Іванової В.В., метою планування є «... збалансувати майбутні витрати підприємства з його економічними можливостями» [2, с. 27].

Автори навчального посібник [3, с. 5], розглядаючи процес планування, виділяють в ньому декілька етапів: визначення цілей та завдань підприємства, встановлення строків виконання, вибір шляхів і методів досягнення визначених цілей, конкретизація строків виконання планів, деталізація завдань за видами, контроль за реалізацією плану.

Якісне планування потребує наукового підходу, особливої уваги топ-менеджерів, створення належних умов для сприяння виконанню визначених завдань.

Як зазначають Стецюк П.А. та Лушевська О.В., «основними видами планування є: прогнозування, поточне планування та оперативне планування економічної діяльності. Найбільш оптимальним є оперативне (короткострокове) планування - оперативний план, що складається на короткостроковий період та є основою для прийняття управлінських рішень» [2, с. 28]. У свою чергу Гаєвська Л.М. наголошує [4, с. 156], що задля покращення функціонування системи оперативно-виробничого планування на підприємствах доцільно застосовувати сучасні методи планування (таблиця 1).

Таблиця 1

Сучасні методи планування та їх сутність (складено автором за [4, с. 156])

Сучасні методи планування	Сутність метода
Японська система «Just in time» («Точно в термін»)	Забезпечує підвищення ефективності виробництва завдяки мінімізації виробничих запасів, складів, підвищення якості продукції, зниження витрат виробництва
Метод MRP (Material Requirements Planning)	Планування потреби в матеріалах. В основі методу лежить календарно-плановий розрахунок, який базується на виробничому розкладі та структурі виробу, що дозволяє уникнути втрат часу у процесі виробництва
MES (Manufacturing Execution Systems)	Система управління виробничими процесами. Дозволяє оперувати декількома десятками критеріїв щодо побудови розкладу і це дозволяє врахувати різні виробничі обставини

Key Performance Indicators (KPI)	Дозволяє визначити показники ефективності за результатами діяльності підприємства, забезпечує прозорість, контроль
Технології Business Intelligence (BI)	Охоплює збір, обробку, аналіз даних, звітність, візуалізацію даних
Balanced Scorecard	Методика управління, заснована на системі показників, що відображають діяльність підприємства за різними напрямками
Six Sigma	Методологія управління якістю, орієнтована на досягнення максимальної якості та зменшення кількості дефектів
Lean Management	Орієнтована на зменшення витрат на матеріали та ресурси та зростання продуктивності
Big Data	Інноваційна технологія планування, відрізняється точністю прогнозів, за рахунок збору та обробці великої кількості даних
Business Process Management (BPM)	Інноваційна технологія планування, полягає в оптимізації бізнес-процесів та автоматизації повсякденних завдань.
Artificial Intelligence (AI)	Інноваційних технологій, управління підприємством відбувається за рахунок інтелектуальних алгоритмів, які аналізують та оброблюють дані

Отже, ефективна діяльність підприємства визначається отриманим прибутком, як можна бачити, цьому сприяє якісне планування. Використання ж сучасних методів планування надає підприємству можливість раціонально використовувати ресурси і час, впроваджувати новітні технологічні процеси, досягати виробничих цілей, контролювати, коригувати, регулювати, отримувати своєчасну і достовірну інформацію про діяльність, що дозволяє ухвалювати раціональні управлінські рішення, що, в свою чергу, впливає на підвищення економічної ефективності діяльності підприємства. Отже, вміння якісно планувати – це запорука підвищення економічної ефективності діяльності та розвитку підприємства у теперішньому й майбутньому.

Перелік посилань

1. Костецька Н.І. Теоретичні основи планування діяльності підприємства. *Сталий розвиток економіки*. 2016. № 1 (30). С. 91-96. URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/9925/1/SRE_1_2016_91-96.pdf
 2. Стецюк П.А., Луцевська О.В. Організація та реалізація системи планування діяльності підприємства. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2020. № 3(33). С. 26-31. URL: <https://journals.dut.edu.ua/index.php/emb/article/view/2485/2385> (дата звернення: 02.02.2024).
 3. Веретенникова Г.Б, Томах В.В., Геращенко І.М. Планування та організація діяльності підприємства: навч. посіб. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. – 210 с. URL: <http://surl.li/ritjq> (дата звернення: 02.02.2024).
 4. Гаєвська Л.М. Напрями вдосконалення оперативно-виробничого планування на підприємствах із серійним типом виробництва. *Інфраструктура ринку*. 2020. № 40. С. 155-158. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2020/40_2020_ukr/29.pdf (дата звернення: 02.02.2024).
 5. Гончаренко М. О. Удосконалення планування підприємства. Тижень студентської науки–2023: матеріали 78-ї студентської науково-технічної конференції. (Дніпро, 24-28 квітня 2023). Дніпр: НТУ «ДП». 2023. С. 248-430. URL: <http://surl.li/ritke> (дата звернення: 02.02.2024).
- УДК 330.3:664